

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

**History (IDS) Paper-II
HSRM: Social Reforms in Maharashtra**

**Day and Date: Saturday, 08/07/2023
Time: 3.00 PM To 5.00 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 .....was the birthplace of Savitribai Phule.
A) Narayangaon B) Katgun C) Pune D) Naigaon
- 2 .....established 'Mahila Seva Mandal'.
A) Pandita Ramabai B) Geete Mukharji C) Sarojini Naidu D) Savitribai Phule
- 3 Tarabai Shinde was born in.....district.
A) Satara B) Buldhana C) Amravati D) Nagpur
- 4 Pandita Ramabai established 'Muktisadan' at Kedgaon in.....
A) 1860 B) 1861 C) 1863 D) 1898
- 5 The Government of India honoured Anutai Wagh by giving ----- award.
A) Padma Shri B) Bharat Ratna C) Padma Bhushan D) Padma Vibhushan
- 6 The name of Lahuji Salave's mother was.....
A) Laxmibai B) Gangubai C) Vithabai D) Radhabai
- 7 Raghoji, the father of Lahuji Salave died on 1817 in .....war.
A) Khed b) Koregaon k) Ashti d) Khadaki
- 8 .....established ' Depressed Classess Mission'
A) Dhondo Keshav Karve B) Vitthal Ramaji Shinde C) Dr. Panjabrao Deshamukh D) Dr. B. R. Ambedkar
- 9 Maharshi Shinde passed a resolution of abolishing untouchability in the session of Congress held at -
.....
A) Calcutta B) Lucknow C) Surat D) Mumbai
- 10 .....has done the work of mass education through 'Bhajan' and Kirtan'.
A) Samarth Ramdas B) Saint Bahinabai C) Saint Janabai D) Gadage Maharaj
- 11 The Government of India honoured to Karmaveer Bhaurao Patil by ..... award.
A) Padma Shri B) Bharat Ratna C) Padma Bhushan D) Padma Vibhushan
- 12 In 1940, Bapuji was sent to Sondur for historical research by .....
A) Dr. Appasaheb Pawar B) Karmaveer Bhaurao Patil C) Sant Gadgebaba D) Krantisinh Nagnath Anna Nayakwadi

- 13 The government of Maharashtra honoured to Babuji Salunkhe by ..... award.
A) Maharshi B) Dalit Mitra C) D. Lit. D) .Ph. D.
- 14 Dr. Panjabrao Deshamukh started the newspaper.....
A) Maharashtra Darpan B) Maharashtra Times C) Maharashtra Kesari D) Maharashtra Darshan
- 15 .....started the first University for women in India.
A) Annie Besant B) M.G. Ranade C) Mahrshi Karve D) Mahatma Gandhi

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Arya Mahila Samaj
- 2 Anutai Wagh
- 3 Depressed Class Mission
- 4 Rayat Shikshan Sanstha

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Give the information of social work of Anutai Wagh.
- 2 Review the literature of Annabhau Sathe.
- 3 Explain the education work of Dr. Babuji Salunkhe.
- 4 Explain the educational work of Mahrshi Dhondo Keshav Karve

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the work of Savitribai Phule for the emancipation of the women.
- 2 Give the details of Dr. Panjabrao Deshmukh work for the farmers.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 .....हे सावित्रीबाई फुले यांचे जन्मगाव होते.
अ) नारायणगाव ब) कटगुण क) पुणे ड) नायगाव
- 2 .....यांनी 'महिला सेवा मंडळाची' स्थापना केली.
अ) पंडिता रमाबाई ब) गीता मुखर्जी क) सरोजिनी नायडू ड) सावित्रीबाई फुले
- 3 ताराबाई शिंदे यांचा जन्म.....जिल्ह्यात झाला.
अ) सातारा ब) बुलढाणा क) अमरावती ड) नागपूर
- 4 .....मध्ये पंडिता रमाबाई यांनी केडगाव येथे 'मुक्तिसदन' ची स्थापना केली.
अ) १८६० ब) १८६१ क) १८६३ ड) १८९८
- 5 .....हा किताब देवून भारत सरकारने अनुताई वाघ यांना सन्मानित केले होते.
अ) पद्मश्री ब) भारतरत्न क) पद्मभूषण ड) पद्मविभूषण
- 6 लहूजी साळवे यांच्या आईचे नाव .....हे होते.
अ) लक्ष्मीबाई ब) गंगुबाई क) विठाबाई ड) राधाबाई

- 7 १८१७ च्या .....युद्धात लहूजी साळवे यांचे वडील राघोजी मरण पावले.
अ) खेड ब) कोरेगाव क) आष्टी ड) खडकी
- 8 .....यांनी यांनी 'डिप्रेसड क्लास मिशन' ची स्थापना केली.
अ) धोंडो केशव कर्वे ब) विठ्ठल रामजी शिंदे क) डॉ. पंजाबराव देशमुख ड) डॉ. बी.आर.आंबेडकर
- 9 महर्षी शिंदे यांनी.....येथे भरलेल्या काँग्रेसच्या अधिवेशनात अस्पृश्यता निवारणचा ठराव पास करून घेतला.
अ) कलकत्ता ब) लखनौ क) सुरत ड) मुंबई
- 10 ....यांनी कीर्तन व भजन' या माध्यमातून लोकशिक्षणाचे कार्य केले.
अ) समर्थ रामदास ब) संत बहिणाबाई क) संत जनाबाई ड) गाडगे महाराज
- 11 .....हा किताब देवून भारत सरकारने कर्मवीर भाऊराव पाटलांना सन्मानित केले.
अ) पद्मश्री ब) भारतरत्न क) पद्मभूषण ड) पद्मविभूषण
- 12 १९४० मध्ये बापूजींना .....यांनी इतिहास संशोधनासाठी सोडूरला पाठवले.
अ) डॉ. आपासाहेब पवार ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील क) संत गाडगे बाबा ड) क्रांतिसिंह नागनाथ अण्णा नायकवडी
- 13 बापूजी साळुंखे यांना महाराष्ट्र शासनाने .....किताबाने गौरविले.
अ) महर्षी ब) दलित मित्र क) डी.लिट. ड) पीएच.डी.
- 14 .....हे वृत्तपत्र डॉ.पंजाबराव देशमुख यांनी सुरु केले.
अ) महाराष्ट्र दर्पण ब) महाराष्ट्र टाईम्स क) महाराष्ट्र केसरी ड) महाराष्ट्र दर्शन
- 15 भारतात .....यांनी स्त्रियांच्यासाठी पहिले विद्यापीठ सुरु केले.
अ) अॅनी बेझंट ब) म.गो.रानडे क) महर्षी कर्वे ड) महात्मा गांधी

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 आर्य महिला समाज
- 2 अनुताई वाघ
- 3 डिप्रेसड क्लास मिशन
- 4 रयत शिक्षण संस्था

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 अनुताई वाघ यांच्या सामाजिक कार्याची माहिती द्या.
- 2 अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्याचा आढावा घ्या.
- 3 डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे शैक्षणिक कार्य स्पष्ट करा.
- 4 महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांचे शैक्षणिक कार्य स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 सावित्रीबाई फुले यांनी स्त्री उध्दारासाठी केलेले कार्य सांगा.
- 2 डॉ. पंजाबराव देशमुख यांनी शेतकऱ्यांविषयक केलेल्या कार्याची सविस्तर आढावा घ्या.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

History (IDS) Paper-II

HSRM: Social Reforms in Maharashtra

Day and Date: Saturday, 08/07/2023

Total Marks: 60

Page 4

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 .....हे सावित्रीबाई फुले यांचे जन्मगाव होते.

अ) नारायणगाव ब) कटगुण क) पुणे ड) नायगाव

Option 4

2 .....यांनी 'महिला सेवा मंडळाची' स्थापना केली.

अ) पंडिता रमाबाई ब) गीता मुखर्जी क) सरोजिनी नायडू ड) सावित्रीबाई फुले

Option 4

3 ताराबाई शिंदे यांचा जन्म.....जिल्ह्यात झाला.

अ) सातारा ब) बुलढाणा क) अमरावती ड) नागपूर

Option 2

4 .....मध्ये पंडिता रमाबाई यांनी केडगाव येथे 'मुक्तिसदन' ची स्थापना केली.

अ) १८६० ब) १८६१ क) १८६३ ड) १८९८

Option 4

5 .....हा किताब देवून भारत सरकारने अनुताई वाघ यांना सन्मानित केले होते.

अ) पद्मश्री ब) भारतरत्न क) पद्मभूषण ड) पद्मविभूषण

Option 1

6 लहूजी साळवे यांच्या आईचे नाव .....हे होते.

अ) लक्ष्मीबाई ब) गंगुबाई क) विठाबाई ड) राधाबाई

Option 3

7 १८१७ च्या .....युद्धात लहूजी साळवे यांचे वडील राघोजी मरण पावले.

अ) खेड ब) कोरेगाव क) आष्टी ड) खडकी

Option 4

8 .....यांनी यांनी 'डिप्रेसड क्लास मिशन' ची स्थापना केली.

अ) धोंडो केशव कर्वे ब) विठ्ठल रामजी शिंदे क) डॉ. पंजाबराव देशमुख ड) डॉ. बी.आर.आंबेडकर

Option 2

9 महर्षी शिंदे यांनी.....येथे भरलेल्या काँग्रेसच्या अधिवेशनात अस्पृश्यता निवारणचा ठराव पास करून घेतला.

अ) कलकत्ता ब) लखनौ क) सुरत ड) मुंबई

Option 1

10 ....यांनी कीर्तन व भजन' या माध्यमातून लोकशिक्षणाचे कार्य केले.

अ) समर्थ रामदास ब) संत बहिणाबाई क) संत जनाबाई ड) गाडगे महाराज

Option 4

11 .....हा किताब देवून भारत सरकारने कर्मवीर भाऊराव पाटलांना सन्मानित केले.

अ) पद्मश्री ब) भारतरत्न क) पद्मभूषण ड) पद्मविभूषण

Option 3

12 १९४० मध्ये बापूजींना .....यांनी इतिहास संशोधनासाठी सोंडूरला पाठवले.

अ) डॉ. आपासाहेब पवार ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील क) संत गाडगे बाबा ड) क्रांतिसिंह नागनाथ अण्णा नायकवडी

Option 1

13 बापूजी साळुंखे यांना महाराष्ट्र शासनाने .....किताबाने गौरविले.

अ) महर्षी ब) दलित मित्र क) डी.लिट. ड) पीएच.डी.

Option 2

14 .....हे वृत्तपत्र डॉ.पंजाबराव देशमुख यांनी सुरु केले.

अ) महाराष्ट्र दर्पण ब) महाराष्ट्र टाईम्स क) महाराष्ट्र केसरी ड) महाराष्ट्र दर्शन

Option 3

15 भारतात .....यांनी स्त्रियांच्यासाठी पहिले विद्यापीठ सुरु केले.

अ) अॅनी बेझंट ब) म.गो.रानडे क) महर्षी कर्वे ड) महात्मा गांधी

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 आर्य महिला समाज

Ans:

2 अनुताई वाघ

Ans:

3 डिप्रेसड क्लास मिशन

Ans:

4 रयत शिक्षण संस्था

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 अनुताई वाघ यांच्या सामाजिक कार्याची माहिती द्या.

Ans:

2 अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्याचा आढावा घ्या.

Ans:

3 डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे शैक्षणिक कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

4 महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांचे शैक्षणिक कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सावित्रीबाई फुले यांनी स्त्री उध्दारासाठी केलेले कार्य सांगा.

Ans:

2 डॉ. पंजाबराव देशमुख यांनी शेतकऱ्यांविषयक केलेल्या कार्याची सविस्तर आढावा घ्या.

Ans:

*****